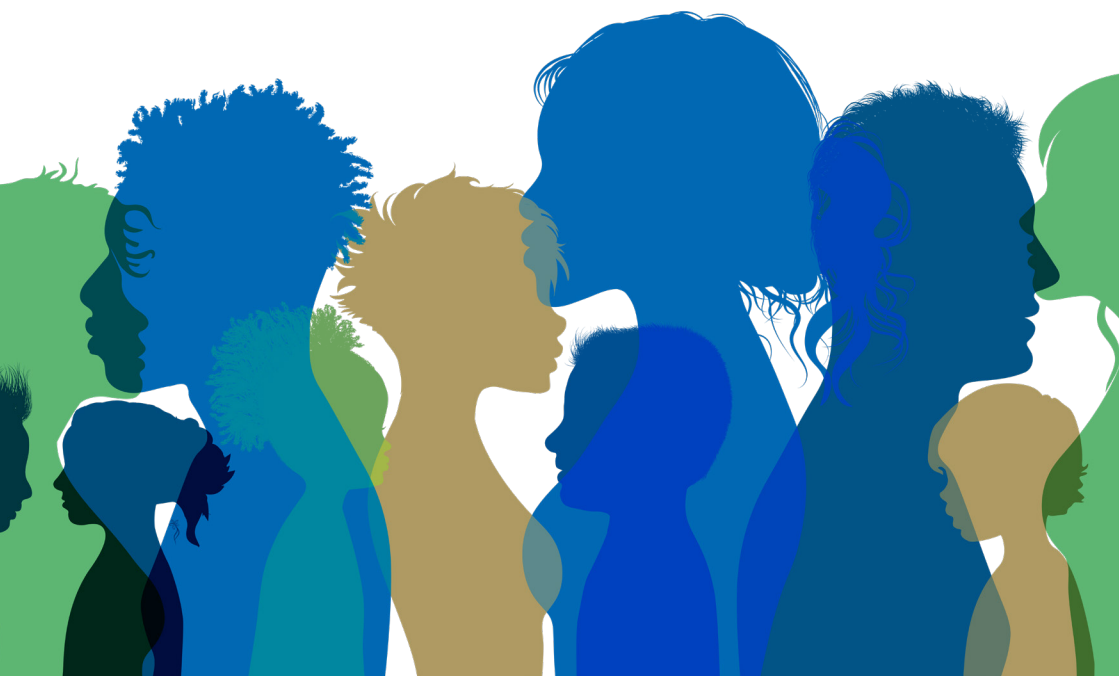

Svenska som andraspråk

Informationshäfte till vårdnadshavare i grundskolan och den anpassade grundskolan

Vi i skolan har undersökt och kartlagt alla elevers kunskaper i svenska språket. Vi har därefter gjort bedömningen att ert barn behöver undervisning i svenska som andraspråk (sva).

I detta häfte kan ni läsa mer om vad det innebär.

I grundskolan och den anpassade grundskolan finns två svenskämnen: svenska och svenska som andraspråk. Svenska som andraspråk är ett eget ämne med en egen kursplan.

Elever i skolan läser antingen svenska eller svenska som andraspråk. Det är lika mycket undervisningstid i båda ämnena.

Ur Skolförordningens 5 kap.

Svenska som andraspråk

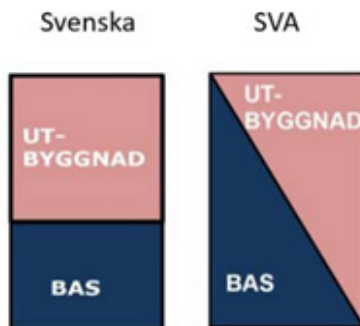
14 § Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och
3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Varför behöver en del barn undervisning i svenska som andraspråk?

Undervisning i ämnet svenska utgår från att barnet har en språklig bas på svenska som man kan bygga vidare på i skolan. Det innebär att barnet behärskar svenskans språkljud och grundläggande grammatik och har ett ordförråd på mellan 8000 och 10 000 ord när det börjar skolan. Utbyggnaden av språket börjar utvecklas i samband med att läs- och skrivinläringen påbörjas. Då utökar barnet sitt ordförråd, lär sig skriva olika typer av texter och utvecklar ett mer formellt och ämnesspecifikt språk i både tal och skrift.

Barn som har vuxit upp med flera språk har inte alltid fått samma möjligheter att utveckla en språklig bas på svenska innan de börjar skolan. Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk tar hänsyn till detta och utgår från att barnet kan behöva utveckla den språkliga basen på svenska samtidigt som barnet lär sig skolspråket (se bild). Flerspråkiga elever kan ha luckor i basen på svenska och behöva läsa svenska som andraspråk även om de är födda i Sverige.

Hur vet ni att mitt barn behöver svenska som andraspråk?

I skolan bedömer vi alla elevers språkutveckling. Vi har olika material som vi använder för detta. Om vi märker att en elevs svenska språk visar tecken på andraspråksdrag, t.ex. att eleven har ett mindre ordförråd på svenska, uttalar ord på felaktigt sätt eller gör grammatiska fel så gör vi en språkutvecklingsanalys. Det innebär att vi till exempel:

- observerar eleven i undervisningen och på raster.
- läser böcker tillsammans med eleven och pratar om innehållet.
- samtalar med eleven om bilder eller händelser.
- analyserar elevens skrivförmåga (om barnet kan skriva).
- gör olika ord- eller läsförståelsetester.

Den information som vi samlar in ligger till grund för vår bedömning om ert barn behöver undervisning i svenska som andraspråk. Ni kan alltid be om att få ta del av detta bedömningsunderlag.

Skillnader mellan svenska och svenska som andraspråk

Kursplanen i svenska som andraspråk utgår från ett andraspråksperspektiv på språkinlärning, vilket innebär att undervisningen i sva läggs upp på ett annat sätt än undervisningen i svenska. Sva är dock inte ett lättare ämne än svenska. Undervisningen ser olika ut i svenska resp. sva eftersom eleverna har olika behov. Elever med svenska som andraspråk behöver helt enkelt träna på lite andra saker än elever som har svenska som modersmål, t.ex. vad gäller uttal och grammatiska strukturer.

En annan viktig skillnad mellan svenska och sva är att elever som läser sva ska få rika möjligheter att kommunicera på svenska utifrån sin kunskapsnivå utan att skolan ställer för tidiga krav på språklig korrekthet. Det betyder att eleverna i undervisningen ska få öva mycket på att samtala och skriva på svenska även om det ibland blir fel. De språkliga fel som elever kan göra behöver inte vara något negativt. En lärare i svenska som andraspråk vet att språkliga fel kan vara tecken på utveckling. När en elev försöker uttrycka något som är tankemässigt utmanande kan det vara så att svenska språket inte riktigt hänger med. Man kan säga att tankarna springer före språket. I svenska som andraspråk tar läraren hänsyn till det när man gör bedömningar och sätter betyg.

Vad gäller kring betyg?

Ett betyg i svenska som andraspråk är lika mycket värt som ett betyg i svenska. Ett godkänt betyg i svenska som andraspråk ger behörighet att söka till gymnasieskolans alla program.

Hur organiseras sva-undervisningen?

Undervisningen i svenska som andraspråk kan organiseras på olika sätt, både inom samma skola och mellan olika skolor. En del barn som läser svenska som andraspråk ska lära sig svenska som ett nytt språk. Andra barn som läser svenska som andraspråk kan vara födda i Sverige och ha ett välutvecklat svenskt språk. Svenska som andraspråk är ett ämne både för nybörjare och för barn som kommit längre i sin svenska språkutveckling. Undervisningen behöver genomföras på olika sätt för dessa elevgrupper.

Här är några exempel på hur rektor kan välja att organisera undervisningen i svenska som andraspråk utifrån elevernas olika behov:

- Svenska som andraspråk för nyanlända elever i förberedelseklass.
- Svenska som andraspråk och svenska i olika undervisningsgrupper.
- Svenska som andraspråk och svenska i samma undervisningsgrupp.

Vem bestämmer om mitt barn ska ha svenska som andraspråk?

Det är rektor som beslutar om ert barn ska få undervisning i svenska som andraspråk. Det beslutet fattar rektor utifrån den bedömning av barnets språkutveckling som lärarna har gjort.

Hur länge ska mitt barn läsa svenska som andraspråk?

Undervisningen i svenska som andraspråk ersätter undervisningen i svenska så länge eleven behöver undervisning i svenska som andraspråk. En del elever behöver undervisning i svenska som andraspråk under hela grundskoletiden, andra under kortare tid.

Vid varje utvecklingssamtal pratar vi om ert barns kunskapsutveckling och då kommer vi även prata om barnets språkutveckling och ämnet svenska som andraspråk.

Fråga ert barns lärare om ni vill veta mer!

Informationen i detta häfte bygger på förarbeten från Anna Kaya, verksam vid Nationellt centrum för svenska som andraspråk vid Stockholms universitet.

Markaryds kommun

Tel: 0433-720 00

Box 74

285 22 Markaryd

info@markaryd.se

www.markaryd.se

www.facebook.com/markarydskommun

www.instagram.com/markaryds.kommun

**MARKARYDS
KOMMUN**